

EWA RADAWIECKA

WARUNKI WYODRĘBNIEŃ WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH WEDŁUG STANDARDÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Wprowadzenie

Wartości niematerialne to bardzo zróżnicowana grupa aktywów trwałych, zarówno w sensie rodzajowym, jak i pod względem cech ekonomiczno-finansowych. Ze względu na problemy związane z ich zdefiniowaniem, jak i z powodu niepewności pomiaru ich wartości oraz szacowania okresów ich eksploatacji stanowią jeden z trudniejszych obszarów rachunkowości.

Współcześnie coraz częściej kształtuje się pogląd, że prawdziwa wartość firmy tkwi w jej niematerialnych aktywach takich jak: wiedza, organizacja, innowacyjność produktów, wzory użytkowe, marki, wynalazki itp. Niestety, nie zawsze te aspekty znajdują odzwierciedlenie w sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstw.

Wartości niematerialne według standardów międzynarodowych

Wartość niematerialna to taka, której nie można dotknąć, ponieważ nie ma postaci materialnej. Składnik wartości niematerialnych jest własnością jednostki gospodarczej, która wykorzystuje go w swojej działalności. Musi spełniać wszystkie kryteria właściwe aktywom trwałym, czyli:

- okres wykorzystania dłuższy niż jeden rok,
- pozostawanie pod kontrolą jednostki,
- przyczynianie się do osiągnięcia korzyści ekonomicznych.

Cechą wartości niematerialnych i prawnych jest ich traktowanie w kategorii nabytych praw i przywilejów. Wartościami prawnymi są prawa majątkowe względne lub bezwzględne. Natomiast wartości niematerialne są to wyodrębnione dobra prawne, nie mające materialnego substratu. Można je, w sensie ekonomiczno-prawnym, interpretować jako nabyte **przywileje** aktywowania tych składników. Cechą charakterystyczną, wyróżniającą skład-

niki niematerialne jest wysoki stopień niepewności co do wartości przyszłych korzyści, jakie się dzięki nim osiągnie¹.

Składnik wartości niematerialnych jest możliwy do zidentyfikowania, jeżeli:

- spełnia kryterium wyodrębnienia lub
- kryterium wynikania z umowy lub z przepisów prawa.

Składnik aktywów spełnia kryterium wyodrębnienia, jeżeli można go wyłączyć lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować, lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno pojedynczo, jak też łącznie z powiązaną z nim umową, składnikiem aktywów lub zobowiązaniem.

Jeżeli składnik aktywów wynika z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy są one zbywalne lub możliwe do wyodrębnienia z jednostki gospodarczej lub z innych tytułów lub zobowiązań, to również uznaje się, że spełnia kryterium identyfikowalności².

W przypadku, gdy wartość niematerialna powstaje w wyniku przejęcia, to przyjmuje się, że spełnia ona kryterium wyodrębnienia, jeśli istnieje dowód obrotu tego rodzaju lub podobnymi aktywami, nawet w przypadku, gdy takie transakcje nie są częste i niezależnie od tego, czy jednostka przejmująca w nich uczestniczy³. Do przykładów zliczyć można listy klientów, relacje depozytowe, znaki handlowe.

Wartość niematerialna wynikająca z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych jest możliwa do zidentyfikowania niezależnie od tego, czy są one zbywalne lub możliwe do wyodrębnienia z jednostki przejmowanej lub z innych tytułów lub zobowiązań⁴.

Jeżeli dana wartość niematerialna spełnia jeden z powyższych kryteriów, standard MSSF 3 zakłada, że istnieją dane umożliwiające wiarygodną wycenę jej wartości godziwej.

Natomiast jeżeli w wyniku przejęcia nabyta wartość niematerialna nie jest możliwa do zidentyfikowania na dzień przejęcia, to jednostka przejmująca uwzględnia jej wartość w wartości firmy⁵. Przykładem może być: siła robocza, umowy z niezależnymi wykonawcami, potencjalne umowy, rozszerzenie zakresu działalności, przyszły rozwój działalności monopolistycznej, wznowienie kontraktu. Przykłady możliwych do zidentyfikowania wartości niematerialnych wg standardów międzynarodowych prezentuje tabela 1.

¹ E. Radawiecka: *Wartości niematerialne i prawne*, [w]: K. Winiarska, E. Radawiecka, M. Foremna-Pilarska *Amortyzacja i leasing środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – ujęcie rachunkowe i podatkowe*, ODDK, Gdańsk 2008, s. 91.

² Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obejmujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje według stanu na dzień 1 stycznia 2007 r. t. I, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2007, s. 1167.

³ *Połączenie jednostek gospodarczych i zmiany struktury własnościowej, przewodnik po znowelizowanych standardach MSSF 3 i MSR 27*, Deloitte, s. 32 <http://www.iasplus.com/dtftpubs/1102ifrs3guide polish.pdf>.

⁴ Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej..., s. 1167.

⁵ *Połączenie jednostek...*, s. 39.

Tabela 1

Przykłady możliwych do zidentyfikowania wartości niematerialnych według standardów międzynarodowych

Wartości niematerialne związane z marketingiem	<ul style="list-style-type: none"> – znaki towarowe, nazwy handlowe, znaki usługowe, znaki handlowe stanowiące własność organizacji, – znaki zgodności z normą – wygląd produktu (kolor, fason, opakowanie) – stopki w gazetach – nazwy domen internetowych – umowy o zakazie konkurencji
Wartości niematerialne związane z klientem	<ul style="list-style-type: none"> – listy klientów – wykaz zamówień lub produkcji – umowy z klientami i związane z nimi relacje pozaumowne – relacje z klientami
Wartości niematerialne związane z działalnością artystyczną	<ul style="list-style-type: none"> – sztuki teatralne, opera i balet – książki, czasopisma, gazety i inne utwory literackie – utwory muzyczne, teksty piosenek i melodie reklamowe – obrazy i fotografie – materiały wideo i audiowizualne, w tym filmy, wideoklipy i programy telewizyjne
Wartości niematerialne wynikające z warunków umownych	<ul style="list-style-type: none"> – licencje, tantiemy i umowy wstrzymania (standstill agreements) – umowy związane z reklamą, budową, zarządzaniem, usługami lub dostawami – umowy leasingowe (gdzie jednostka przejmowana jest leasingobiorcą lub leasingodawcą) – pozwolenia na budowę – umowy franszyzy – prawa eksploatacji i transmisji – umowy obsługi, np. umowa obsługi hipoteki – umowy o pracę – prawa użytkowania, obejmujące odwierty, wodę, powietrze, wycinkę drzew i korzystanie z tras
Wartości niematerialne związane z technologią	<ul style="list-style-type: none"> – opatentowana technologia – oprogramowanie komputerowe i topografia układów scalonych – nieopatentowana technologia – bazy danych, w tym informacje o warunkach użytkowania – tajemnice handlowe, takie jak formuły, procesy i receptury

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej..., s. 311.

Składniki wartości niematerialnych występujące w sprawozdaniach finansowych spółek giełdowych w Polsce

Przeglądając sprawozdania finansowe polskich spółek giełdowych, należących do indeksu WIG20 zauważa się, że wyodrębnia się i ujawnia w nich takie pozycje wartości niematerialnych, jak:

- wartość firmy,
- wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia,
- koszty niezakończonych prac badawczo-rozwojowych,
- koszty zakończonych prac rozwojowych,
- wartości niematerialne w toku wytwarzania,
- licencje wytworzone we własnym zakresie,
- nakłady na wartości niematerialne i zaliczki na nakłady wartości niematerialne,
- oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie,
- zakupione oprogramowanie,
- opłaty i licencje,
- patenty, licencje,
- koncesje, patenty, licencje i podobne wartości,
- patenty, znaki towarowe, licencje,
- znak towarowy,
- informacja geologiczna,
- aktywa służące poszukiwaniu i ocenie zasobów mineralnych,
- świadectwa pochodzenia energii,
- prawo do emisji gazów cieplarnianych,
- prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- wartości niematerialne nieoddane do użytkowania,
- prawa majątkowe,
- relacje z odbiorcami,
- aktywa programowe,
- pozostałe.

Porównując powyższą listę występujących w sprawozdaniach finansowych spółek giełdowych wartości niematerialnych z przykładami możliwych do wyodrębnienia wartości niematerialnych jakie pokazują standardy międzynarodowe zauważa się, że spółki nie wykorzystują wszystkich możliwości aktywowania wiedzy intelektualnej.

Dla celów informacyjnych w tabelach 3–6 zamieszczono strukturę wartości niematerialnych wybranej spółki giełdowej. Przy wyborze kierowano się udziałem wartości niematerialnych w ogólnej sumie aktywów spółki (tab. 2). Duży udział wartości tych składników w ogólnej sumie bilansowej może świadczyć o tym, iż składnik ten stanowi istotny element działalności spółki oraz wykorzystano możliwości wyodrębnienia i ujawnienia go w spra-

wozdaniu finansowym. Tabela 2 przedstawia procentowy udział wartości niematerialnych w ogólnej sumie bilansowej spółek należących do indeksu giełdowego WIG20.

Tabela 2

Udział wartości niematerialnych w aktywach ogółem spółek należących do indeksu giełdowego WIG20 w latach 2007–2010 (%)

Spółka	2007	2008	2009	2010
ASSECOPOL	52,20	66,72	68,54	59,22
BOGDANKA	1,51	0,61	0,49	0,39
BRE	0,72	0,53	0,54	0,47
GETIN	0	0	0	0
GTC	0,43	0,53	–	0,10
HANDLOWY	3,30	3,02	3,41	3,43
JSW	0,44	0,38	0,37	0,40
KERNEL*	10,29	13,69	11,56	10,48
KGHM	0,08	0,01	1,46	2,47
LOTOS	1,27	0,83	0,89	0,80
PBG	12,26	0,52	8,82	8,17
PEKAO	0,55	0,56	0,53	0,52
PGE	0,31	0,01	0,03	0,02
PGNIG	0,30	0,51	0,28	0,32
PKNORLEN	1,34	1,37	0,35	0,96
PKOBP	0,88	0,88	0,82	0,91
PZU			0,20	0,23
TAURONPE			1,01	4,14
TPSA	21,87	22,12	2,31	23,82
TVN	61,83	45,38	54,56	52,47
Razem	2,91	2,98	2,62	2,68

* Przeliczone według kursu USD http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych spółek.

Z zaprezentowanych danych wynika, że udział składników wartości niematerialnych w aktywach ogółem spółek należących do indeksu giełdowego WIG20 stanowi nieznaczny procent sumy bilansowej aktywów większości spółek i nie zmieniał się znacznie na przestrzeni kolejnych lat. Na tle zaprezentowanych spółek wyraźnie wyróżnia się TVN SA i Asseco Poland SA.

Poniżej przedstawiono szczegółową strukturę wartości niematerialnych TVN SA. Dane zaczerpnięto z not księgowych stanowiących integralną część sprawozdań finansowych sporządzanych zgodnie z wymogami międzynarodowych standardów rachunkowości, które traktują, że jednostka ujawnia w bilansie albo w informacji dodatkowej dalszy

podział poszczególnych prezentowanych pozycji sklasyfikowanych w sposób uwzględniający charakter działalności jednostki. Stopień uszczegółowienia pozycji składających się na pozycje główne zależy od wymogów MSSF oraz rozmiarów, charakteru i funkcji prezentowanych pozycji⁶.

Grupa TVN jest wiodącą, zintegrowaną grupą medialną w Polsce, działającą w ramach trzech głównych segmentów biznesowych: nadawanie i produkcja telewizyjna, cyfrowa płatna telewizja satelitarna oraz on-line. Grupa obecnie posiada i nadaje dziesięć kanałów telewizyjnych: TVN, TVN 7, TVN 24, TVN Meteo, TVN Turbo, ITVN, TVN Style, NTL Radomsko, TVN CNBC Biznes oraz TVN Warszawa. Kontroluje utworzoną w październiku 2006 roku cyfrową platformę nowej generacji 'n' oraz jest właścicielem Grupy Onet. Specyfika działalności TVN SA polega na tworzeniu i emisji programów telewizyjnych, pozwala na wyodrębnienie, udokumentowanie i zastrzeżenie marki firmy, jak i również nietypowych dla działalności gospodarczej aktywów zaliczanych do wartości niematerialnych, takich jak aktywa programowe obejmujące: nabyte licencje programowe, archiwum wiadomości, koprodukcje i produkcje własne oraz relacje z klientami. Łączny udział tych składników aktywów kształtował się w granicach 45–60% na przestrzeni czterech lat. Szczegółową strukturę tych składników przedstawia tabela 3 oraz rysunek 1.

Tabela 3

Struktura wartości niematerialnych TVN SA w latach 2007–2010

Składnik wartości niematerialnych	2007	2008	2009	2010
	struktura %			
Wartość firmy	52,21	51,28	61,70	61,59
Oprogramowanie	1,51	1,95	2,0	2,84
Oprogramowanie i licencje wytworzone we własnym zakresie	0,29	0,38	0,31	0,43
Koncesje na nadawanie programów telewizyjnych	0,47	0,41	0,27	0,21
Relacje z odbiorcami	0,52	0,31	0,85	0,64
Marka	38,02	37,34	29,02	28,59
Aktywa programowe	6,98	8,33	5,85	5,70
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

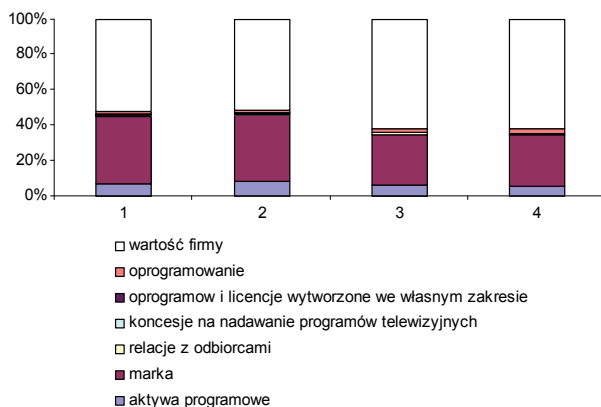
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TVN SA.

Największy udział w ogólnej sumie aktywów ma **wartość firmy** powstała w wyniku połączenia spółki w latach 2006–2007 z TVN Turbo sp. z o.o. oraz TVN-24 sp. z o.o. oraz nabycia w 2007 roku Mango Media.

Wartość firmy oznacza nadwyżkę środków wycenionych przy przejęciu lub nabyciu, z tytułu posiadania przez tę jednostkę cech, które nie są wykazane wartościowo. Cechy te można określić jako przywileje ekonomiczne wyróżniające jednostkę na tle innych,

⁶ Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości..., s. 424.

podobnych jednostek. Wpływają one na powodzenie i sukces danej jednostki w danym okresie czasu. Nadwyżka oznacza zatem renomę, pozycję na rynku, posiadane tajemnice produkcyjne, dobrą organizację przejętej jednostki lub jej części. Jeżeli cechy te zgodnie z wymogami standardów międzynarodowych nie spełniają kryteriów możliwych do zidentyfikowania aktywów, czyli nie można ich wyodrębnić, to nie ujawnia się ich w postaci samodzielnych, zbywalnych składników aktywów⁷.

Rysunek 1. Struktura wartości niematerialnych TVN SA w latach 2007–2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TVN SA.

Wartość firmy zatem nie jest aktywem samodzielnym. Ma znaczenie tylko wraz z całym majątkiem firmy i wpływa na wartość w momencie jej przejęcia lub nabycia. Duży udział procentowy tego składnika świadczy o występujących w firmie aktywach, które nie zostały zidentyfikowane i ujawnione w odrębnych pozycjach wartości niematerialnych. W przypadku TVN wartość firmy przypisano do zidentyfikowanych przez Grupę ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Prezentuje to tabela 4.

Drugim istotnym składnikiem wartości niematerialnych jest w TVN **marka firmy**. W terminologii prawniczej marka jest traktowana jako prawnie chroniony symbol, który świadczy o pochodzeniu produktów i chroni je przed naśladownictwem i podrabianiem. W marketingu jako markę traktuje się zarówno nazwę, symbol, znak graficzny odróżniający dany produkt na rynku, ale również zespół cech produktu związany z przeświadczeniem odbiorcy o korzyściach wynikających z jego zakupu i użytkowania⁸. Marka jest nazwą, która indywidualizuje produkt lub producenta spośród produktów lub producentów, którzy

⁷ E. Radawiecka: *op.cit.*, s. 93.

⁸ H. Mruk: *Zarządzanie marką*, Wydawnictwo Forum Naukowe, Poznań 2002, s. 13.

Tabela 4

Struktura wartości firmy TVN SA w latach 2007–2010

Składnik wartości firmy	2007	2008	2009	2010
	struktura %			
Tematyczne kanały telewizyjne	13,83	13,83	7,85	7,85
Jednostka produkcji telewizyjnej	1,30	1,30	0,74	0,74
Nowe media (On-line)	84,21	84,21	47,82	47,82
Jednostka teleshoppingu	0,66	0,66	0,38	0,38
Cyfrowa płatna telewizja satelitarna			43,21	43,21
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TVN SA.

mogą być tacy sami lub podobni⁹. Znana marka zapewnia rozpoznawalność i szybki zbyty towarów oraz mniejsze nakłady na reklamę, a także zaspokojenie potrzeb ze spodziewaną jakością i po akceptowanej cenie. Bez dokładnej znajomości oferty, wiadomo czego można oczekiwać od firmy¹⁰. W bilansie TVN ujawnia się trzy tytuły marki, co prezentuje tabela 5.

Tabela 5

Struktura marki TVN SA w latach 2007–2010

Rodzaj marki	2007	2008	2009	2010
	struktura %			
Onet.pl	92,75	92,75	81,56	81,56
Mango	7,25	7,25	6,37	6,37
'n'			10,77	10,77
Razem	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej TVN SA.

Grupa kapitałowa TVN SA posługuje się wieloma znakami rozpoznawalnymi, które prezentuje rysunek 2.

Zgodnie z definicją standardów międzynarodowych, wartości niematerialne to te, które jednostka nabyła w celu wykorzystania w działalności. Z tego tytułu w bilansie jednostki wykazuje się tylko trzy tytuły marki, które jednostka pozyskała w latach 2007–2010 w wyniku nabycia (Onet.pl, Mango) lub połączenia ('n'). Pozostałe, mimo iż są rozpoznawalne na rynku, nie mogą być ujawnione w bilansie jednostki.

⁹ M. Marcinkowska: *Kształtowanie wartości firmy*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000, s. 136.

¹⁰ E. Radawiecka: *Identyfikacja marki i metody jej wyceny*, [w:] *Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 493, Szczecin 2008, s. 480.

Rysunek 2. Znaki rozpoznawalne TVN SA

Źródło: sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej TVN SA.

Pozostałe ujawnione składniki wartości niematerialnych, takie jak: nabyte oprogramowanie, oprogramowanie i licencje wytworzone we własnym zakresie, koncesje na nadawanie programów telewizyjnych oraz zidentyfikowane relacje z odbiorcami stanowią niewielki udział w aktywach niematerialnych.

Na uwagę zasługuje pozycja aktywów niematerialnych: **aktywa programowe**. Jest to element typowo branżowy, charakterystyczny dla działalności jaką prowadzi TVN i nie występuje w żadnych innych jednostkach prowadzących działalność gospodarczą. W pozycji tej ujawnia się składniki bezpośrednio wykorzystywane w podstawowej działalności jednostki. Są to: nabyte licencje programowe, archiwum wiadomości, koprodukcje, kapitalizowane koszty produkcji własnych. Część z nich wykorzystuje się w okresie krótszym niż jeden rok, zatem kwotowo wyodrębniona wartość aktywów programowych wykazywana jest w aktywach obrotowych i nie stanowi bilansowo składnika wartości niematerialnych.

Tabela 6

Aktywa programowe długoterminowe i krótkoterminowe TVN SA w latach 2007–2010

Składnik wartości aktywów programowych	2007	2008	2009	2010
Nabyte licencje programowe	187 263	172 707	219 074	253 133
Archiwum wiadomości	12 907	12 453	12 000	11 547
Koprodukcje	2 273	14 306	10 680	7 661
Kapitalizowane koszty produkcji własnych	104 513	147 951	147 857	130 008
Razem	306 956	347 417	389 611	402 349
w tym:				
krótkoterminowe	179 523	192 676	230 681	247 004
długoterminowe (wartości niematerialne)	127 433	154 741	158 930	155 345

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych spółki.

Jak wynika z tabeli 3 udział aktywów programowych w latach 2007–2010 kształtuje się w granicach 6%–9% aktywów ogółem. Poszczególne rodzaje składników zaliczane do aktywów programowych wykazywane są w nocie księgowej łącznie jako długoterminowe

i krótkoterminowe, a wynikająca z nich wartość aktywów obrotowych wyodrębniona jest jedną kwotą.

Podsumowanie

Wartości niematerialne i prawne to nierzeczowe aktywa trwałe, takie jak wartość firmy, znaki towarowe, posiadane marki, patenty itp., wykazywane w bilansie jednostki. Dla wielu rodzajów działalności – szczególnie tych opierających się na wiedzy specjalistycznej – wartości te są niezwykle cenne.

Porównując wynikające z międzynarodowych standardów rachunkowości przykłady możliwych do zidentyfikowania wartości niematerialnych z rzeczywiście wyodrębnianymi w sprawozdaniach finansowych spółek, można jednoznacznie stwierdzić, że spółki nie wykorzystują możliwości ujawnienia wszystkich wartości niematerialnych, które w nich tkwią.

Główną przyczyną tkwi w tym, że w większości przypadków jednostki gospodarcze wliczają w bieżące koszty nakłady na swój rozwój, a to uniemożliwia późniejsze aktywowanie tych wartości w postaci aktywów trwałych. Z definicji bowiem wynika, że wartości niematerialne, aby mogły być aktywowane muszą być nabyte (z wyjątkiem kosztów zakończonych prac rozwojowych).

Dodatkową możliwość aktywowania możliwych do wyodrębnienia i ujawnienia wartości niematerialnych dają transakcje nabycia spółki lub łączenia spółek. W wyniku tych transakcji może powstać nadwyżka wartości składników majątkowych nabywanej spółki, wycenionych według wartości godziwej nad wartością ewidencyjną, czyli wartość firmy. Powstanie tej wielkości wynika z faktu, że z reguły firma jako całość posiada dla kupującego lub przejmującego większą wartość niż suma jej części składowych.

Literatura

- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obejmujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje według stanu na dzień 1 stycznia 2007r. t. I, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2007.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obejmujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje według stanu na dzień 1 stycznia 2007 r. t. II, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2007.
- Marcinkowska M.: *Kształtowanie wartości firmy*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000.
- Mruk H.: *Zarządzanie marką*, Wydawnictwo Forum Naukowe, Poznań 2002.
- Połączenie jednostek gospodarczych i zmiany struktury własnościowej, przewodnik po znowelizowanych standardach MSSF 3 i MSR 27*, Deloitte, <http://www.iasplus.com/dttdpubs/1102ifrs3guidepolish.pdf>.
- Radawiecka E.: *Identyfikacja marki i metody jej wyceny*, [w]: *Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 493, Szczecin 2008.

Radawiecka E.: *Wartości niematerialne i prawne*, [w]: K. Winiarska, E. Radawiecka, M. Foremna-Pilarska: *Amortyzacja i leasing środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – ujęcie rachunkowe i podatkowe*, ODDK, Gdańsk 2008.

dr Ewa Radawiecka
Politechnika Koszalińska
Instytut Ekonomii i Zarządzania
Zakład Rachunkowości

Streszczenie

Wartość niematerialna to taka, której nie można dotknąć, ponieważ nie ma postaci materialnej. Wartości niematerialne to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nie posiadający postaci fizycznej, używany w celu wykorzystania w procesie produkcyjnym, dostawach towarów i świadczeniu usług, oddania do używania innej jednostce lub dla celów administracyjnych. Wartości niematerialne to jeden z trudniejszych obszarów rachunkowości, ze względu na trudności z ich zdefiniowaniem, jak i z powodu niepewności pomiaru ich wartości oraz szacowania okresów ich eksploatacji. Istnieją też ograniczenia prawne związane z identyfikacją i możliwością ujawniania wartości niematerialnych. Z tego powodu w praktyce przedsiębiorstw nie wykorzystuje się możliwości ujmowania w sprawozdaniu finansowym wielu wartości tkwiących i wykorzystywanych w organizacji.

CONDITIONS FOR SEPARATING INTANGIBLE ASSETS ACCORDING TO INTERNATIONAL STANDARDS

Summary

Intangible assets are defined as identifiable non-monetary assets that cannot be seen, touched or physically measured. Intangible assets can be identified as a non-monetary component of assets without physical properties used solely in the production processes, goods deliveries, providing services or as recourses transferred to another entity for administrative purposes. Intangible assets are one of the most difficult accountancy concepts as they remain difficult to define, recognize, and measure. Moreover, there is an uncertainty of measurement of these assets and uncertainty in evaluating their exploitation period. There are also some legal limitations regarding identifying and disclosing intangible assets. Therefore, in practice companies tend not to include in their financial reports most of the values inherent to and used in the organization.